

دستورالعمل ملی
آزمون‌های
تمایز، یکنواختی و پایداری
در

زرد آلو

کمیته فنی ثبت ارقام گیاهی

دکتر سید یعقوب صادقیان مطهر

دکتر جواد مظفری

دکتر محمد رضا جلال کمالی

دکتر یحیی دهقانی شورکی

دکتر محمدرضا احمدی

دکتر داراب حسنی

مهندس سکینه شفاءالدین

مهندس کاوه خاکسار

کارگروه تخصصی زردآلو

مهندس وحیده رضوی اهری

دکتر ناصر بوذری

مهندس عیسیٰ ظریفی

دکتر محمد علی نجاتیان

ویراستار

مهندس صمد مبصر

طرح روی جلد

مهندس اسماعیل نصرالهی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیش گفتار
۴	موضوع دستورالعمل
۴	مواد گیاهی مورد نیاز
۵	روش بررسی
۷	ارزیابی تمایز، یکنواختی و پایداری
۸	گروه‌بندی ارقام و سازماندهی آزمون ها
۹	معرفی جدول صفات
۱۱	جدول صفات
۲۴	روش اندازه‌گیری و یادداشت برداری صفات
۳۷	پرسشنامه فنی ثبت ارقام زردآلو
۴۲	پیوست

بسمه تعالی

پیش گفتار

بهنژادی گیاهی با کشف یا ایجاد تغییرات ژنتیکی جدید در گونه های گیاهی شروع می شود. از میان تغییرات ژنتیکی حاصل، گزینش گیاهان با عملکرد بالا، مقاومت به تنش های زنده و غیرزنده، رنگ مطلوب در گیاهان زیستی و یکنواختی در فرم و شکل درختان میوه و گیاهان زیستی در اولویت پژوهش های به نژادی قرار دارند. بهنژادگر ممکن است فنون مختلف و یا فرمهای گوناگون فن آوری را در ایجاد تغییرات ژنتیکی مورد استفاده قرار دهد. به هر حال ایجاد تغییرات مورد نظر بهنژادگر در توده های گیاهی و گزینش گیاهان مطلوب مهمترین و اولین مرحله گزینش ژنتیپ های برتر می باشد. روش های گزینش نیز بر اساس ساختار فیزیولوژی مورفولوژی و روش تولید مثل گونه ها تغییر می کند. صفات، حالات رفتارهای فیزیولوژیکی، عملکرد محصول و کیفیت گیاهان تحت تاثیر عوامل محیطی ژنتیکی و یا اثرات متقابل ژنتیپ در محیط می باشد.

بهنژادی یک فرایند بسیار طولانی است و مواد گیاهی در نسل های مختلف در شرایط مختلف مزرعه، آزمایشگاه و گلخانه مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته و فنون مختلف برای تشخیص ژنتیپ های برتر در آزمایشگاه و مزرعه به کار گرفته می شود. بنابراین نه تنها دانش و فنون پیشرفتی بلکه هزینه های زیادی برای

تهیه یک رقم اصلاح شده در سال های متمادی صرف می شود. در نتیجه حمایت مادی و معنوی از ارقام اصلاح شده، توسط دولتها امری ضروری و اجتناب ناپذیر است.

همان طور که بیان شد تهیه ارقام برتر زراعی، باگی (مثمر و غیرمثمر) با پتانسیل عملکرد بالا و کیفیت بهتر و مقاوم به تنش های محیطی و غیرمحیطی از اهداف بهبودی است. جمعیت جهان در حال افزایش بوده و زمین های زراعی و سایر منابع محیطی روز به روز محدودتر می شوند. بنابراین تهیه ارقام اصلاح شده پرمحصول و مقاوم به بیماریها و تنش های محیطی اثرات مثبت اقتصادی و زیست محیطی دارد. شکی نیست که در قرن بیست و یکم، ارقام جدید زراعی و باگی که دارای ارزش های اقتصادی و بازاریابی ممتازی هستند در بازارهای جهانی عرضه خواهند شد.

از این رو براساس ماده (۳) قانون ثبت ارقام گیاهی، کنترل و گواهی بذر و نهال مصوب ۱۳۸۲/۴/۲۹ مجلس شورای اسلامی و ماده (۷) آئین نامه اجرای معرفی و ثبت ارقام گیاهی در اسفند ماه ۱۳۸۵ موسسه اقدام به تشکیل کمیته فنی ثبت ارقام گیاهی نمود.

تهیه و تدوین دستورالعمل های تمایز، یکنواختی و پایداری ارقام جدید از جمله وظایفی بود که بر عهده کمیته فنی ثبت ارقام گیاهی گذاشته شد. این کمیته نیز کارگروه تخصصی را برای تهیه پیش نویس دستورالعمل هر محصول تعیین نمود. لذا تدوین پیش نویس دستورالعمل ها براساس دستورالعمل اتحادیه بین المللی

حمایت از ارقام گیاهی (UPOV) و با در نظر گرفتن صفات مهم مورفولوژی فیزیولوژی و زراعی و مقاومت به تمیش های زنده و غیرزنده که در تمايز ارقام گیاهی در شرایط آب و هوایی کشور ایران نقش موثری دارند، انجام گرفت. پیش نویس هر دستور العمل پس از بحث و تبادل نظر در کمیته فنی تصحیح و به تصویب رسید.

یکنواختی نوشتارها و رفع غلط های موجود در متن توسط آقای مهندس صمد مبصر و تنظیم نهایی دستورالعمل توسط آقای مهندس سید حسین جمالی انجام گرفت و از طریق اداره روابط عمومی و امور بین الملل موسسه به چاپ رسید.

برخود لازم می دانم که از همه اعضاء کمیته فنی ثبت که در تدوین و اعضاء کارگروه که در تهییه پیش نویس دستورالعمل های آزمون تمايز، يکنواختی و پایداری ارقام مختلف زراعی و باعی زحمات زیادی را متقبل شدند، همچنین از سایر عزیزان که در انتشار این مجموعه مشارکت داشتند، تشکر و قدردانی نمایم. از خداوند متعال می خواهم که در آینده نزدیک شاهد رویکرد جدیدی در توسعه اقتصاد کشاورزی کشور از طریق ثبت ارقام جدید گیاهی پرمحصول و حمایت از حقوق بهزادگر باشیم.

مجید دهقانشعار

رئيس موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

۱- موضوع دستورالعمل

این دستورالعمل برای ثبت ارقام زردآلو (*Prunus armeniaca L.*) مورد استفاده قرار می گیرد.

۲- مواد گیاهی مورد نیاز

۱-۲- موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال در مورد زمان و مکان تحویل، مقدار کمی و کیفی مواد گیاهی ارقام درخواست شده برای ثبت، تصمیم گیری می نماید. متقاضیانی که مواد گیاهی مورد ثبت را از خارج کشور وارد می کنند باید مدارک لازم که نشان دهنده ورود قانونی و سلامت آن باشد را ارائه نمایند.

۲-۲- مواد گیاهی باید به شکل نهال پیوندی یکساله، شاخه حاوی جوانه، یا شاخه در حال خواب برای پیوند ارائه گردد.

۳-۲- حداقل مقدار ماده گیاهی که توسط متقاضی ارائه شود باید شامل پنج درخت (نهال پیوندی یکساله) یا پنج شاخه حاوی جوانه، یا ده شاخه در حال خواب برای پیوند شاخه که برای تولید پنج نهال پیوندی کافی است، باشد. پایه مورد استفاده توسط موسسه تعیین می شود.

۴-۲- ماده گیاهی باید کاملا سالم بوده، دارای قدرت رویش مناسبی باشد و به هیچ بیماری یا آفت مهم آلوده نباشد.

۵-۲- ماده گیاهی نباید با هیچ ماده ای که بروز صفات رقم را تحت تاثیر قرار دهد تیمار شود، مگر اینکه موسسه آن را مجاز دانسته و یا درخواست انجام آن را کرده باشد، در این صورت جزئیات کامل آن باید توسط متفاضی توضیح داده شود.

۳- روش بررسی

۱-۳- مدت زمان آزمون

به طور معمول شامل دو دوره رشد می باشد. دوره رشد به طول مدت یک فصل رویشی گفته می شود که با شکفتمن غنچه آغاز و با اتمام دوره استراحت و تورم جوانه به پایان می رسد.

۲-۳- مکان آزمون

آزمون ها معمولاً در یک مکان انجام می شود. چنانچه صفتی از رقم که مربوط به بررسی تمايز، يکنواختی و پایداری است در آن محل ظاهر پیدا نکند می توان آزمون را در محل مناسب دیگری نیز انجام داد.

۳-۳- شرایط اجرای آزمون

آزمون ها باید در شرایطی انجام شود که امکان رشد مناسب گیاه برای بروز صفات مربوط به رقم فراهم گردد. همچنین ضروری است که درختان در هر دوره محصول رضایت بخشی را تولید کنند.

٤-٣- طراحی آزمون

١- آزمون باید طوری طراحی شود که حداقل پنج درخت مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد.

٢- طرح آزمون باید طوری باشد که درخت یا قسمت هایی از درخت که برای اندازه گیری یا شمارش بریده می شود، موجب اختلال در انجام مشاهدات تا آخر دوره رشد نگردد.

٥-٣- تعداد درختها یا قسمت های مورد آزمون

به جز در موارد مشخص شده، همه مشاهدات، باید بر روی پنج درخت یا قسمتهایی از آن پنج درخت انجام گیرد.

در مورد قسمت های برداشته شده از درخت، تعداد نمونه برداشته شده از هر درخت می بایستی سه عدد باشد.

٦-٣- آزمون های تكميلی

آزمون های تكميلی برای بررسی صفات مرتبط می تواند انجام گیرد.

٧-٣- در صورتی که برای صفات خاصی ارقام شاخص جهت ارزیابی در دسترس نباشد می توان از دستورالعمل توصیف صفات IPGRI¹ استفاده نمود.

1- International Plant Genetic Resources Institute
(www.bioversityinternational.org)

۴- ارزیابی تمايز، يکنواختی و پایداری

۴-۱- تمايز

۴-۱-۱- تفاوت های پایدار

تفاوت های مشاهده شده بین ارقام ممکن است آنقدر واضح باشد که فقط یک دوره رویشی برای آزمون کافی باشد. علاوه بر آن در برخی شرایط تاثیر محیط به اندازه ای نیست که بیش از یک دوره رویشی برای اطمینان از تفاوت های پایدار بین ارقام، لازم باشد. یک راه اطمینان از وجود تفاوت کاملاً پایدار در یک صفت مشاهده شده در یک آزمون رویشی، آزمون آن صفت در حداقل دو دوره رویشی مستقل از هم می باشد.

۴-۱-۲- تفاوت های واضح

تشخیص تمايز بین دو رقم به عوامل زیادی بستگی داشته که باید در نظر گرفته شود، به ویژه نوع بروز صفت مورد بررسی (كمی، كیفی یا شبه كیفی) می بايست تعیین گردد.

۴-۲- يکنواختی

برای ارزیابی يکنواختی، از استاندارد جامعه^۱ یک درصد با میزان اطمینان حداقل

۱- استاندارد جامعه به عنوان درصد گیاهان خارج از تیپ مجاز در صورتیکه تمام افراد آن رقم گیاهی آزمون شوند، بیان می گردد. این میزان برای هر گونه ثابت بوده و بر حسب تجربه تعیین گردیده است .(UPOV, TC/34/5 Rev)

۹۵ درصد، استفاده می شود. به عنوان مثال در نمونه ای مشکل از پنج درخت هیچ درخت خارج از تبیین نباید باشد. تعداد درختان خارج از تبیپ مجاز در اندازه نمونه های مختلف در جدول پیوست آورده شده است.

۴-۳-۴ پایداری

۴-۳-۱- تجربه نشان داده است که در بسیاری از موارد، ارقام یکنواخت، پایدار نیز می باشد.

۴-۲-۳- در موارد لازم یا مشکوک با پرورش یک نسل بیشتر یا با آزمون مواد گیاهی جدید از آن رقم برای اطمینان از بروز همان خصوصیات نسبت به پایداری صفات اطمینان حاصل شود.

۵- گروه بندی ارقام و سازماندهی آزمون ها

۵-۱- انتخاب ارقام رایج (شناخته شده) جهت کشت در آزمایش های مقایسه ای با ارقام داوطلب و تقسیم بندی این ارقام به گروه های مختلف بر اساس صفات گروه بندی کننده، سبب سهولت در ارزیابی تمایز می گردد.

۵-۲- صفات گروه بندی کننده صفاتی هستند که در شرایط مختلف محیطی به صورت یکسان بروز می کنند. این صفات می توانند به تنها یی یا در ترکیب با صفات مشابه دیگر مورد استفاده قرار گیرند. ارقام رایجی (شناخته شده) که در آزمون تمایز استفاده

می شوند می توانند از آزمون ها حذف گردند. آزمون ها به گونه ای سازماندهی می شوند که ارقام مشابه در یک گروه قرار گیرند.

٣-٥- صفات گروه بندی کننده مفید شامل موارد زیر می باشد:

الف) میوه: اندازه- صفت ٢٨

ب) میوه: رنگ زمینه- صفت ٤٤

ج) میوه: مساحت نسبی رنگ رو- صفت ٤٥

د) میوه: رنگ گوشت میوه- صفت ٤٩

و) زمان آغاز گلدهی - صفت ٥٦

ه) زمان آغاز رسیدن میوه- صفت ٥٧

٦- معرفی جدول صفات

١-٦- صفات ستاره دار

صفات ستاره دار که با علامت * مشخص شده اند شامل صفاتی هستند که برای يکنواختي صفات در سطح بین المللی اهمیت دارند و همیشه برای آزمون های تمايز يکنواختي و پایداری مورد استفاده قرار گرفته و در شناسنامه ارقام لحاظ می شوند، مگر اين که بروز صفت توسط صفت قبلی یا شرایط محیطی امكان پذير نباشد.

۶-۲- حالات ظاهر و یادداشت‌های مرتبط با آنها

حالات ظاهر برای تعریف صفت و همانگی شرح مشخصات رقم ارائه گردیده اند.
به منظور سهولت ثبت و تبادل داده‌ها ، حالت ظاهر هر صفت در جدول صفات با یک عدد مشخص شده است.

۶-۳- انواع ظاهر

صفات مورد بررسی ممکن است کیفی، کمی و شبیه کیفی باشد.

۶-۴- علائم

(*) : صفت ستاره دار- بخش ۱-۶ را بینید.

¹QL: صفت کیفی

²QN: صفت کمی

³PQ: صفت شبیه کیفی

(a-d) : توضیحات جدول صفات (بخش ۱-۸) را بینید.

(+) : توضیحات جدول صفات (بخش ۲-۸) را بینید.

-
- 1- Qualitative
  - 2- Quantitative
  - 3- Pseudo-qualitative

۷- جدول صفات

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علام			شماره صفت
۱	بسیار ضعیف					
۳	ضعیف					
۵	متوسط	درخت: قدرت رشد	(a)	QN	(+)	۱
۷	قوی					
۹	بسیار قوی					
۱	کشیده					
۲	افراشته					
۳	افراشته تا گسترده	درخت:				
۴	گسترده	عادت رشد	(a)	QN	(+)	۲
۵	روبه پایین					
۶	کاملا روبه پایین					
۳	کم	درخت: میزان شاخه زایی	(a)	QN	(+)	۳
۵	متوسط					
۷	زیاد					
۱	غالبا روی سیخکها					
۲	به طور مساوی روی سیخکها و شاخه های یکسانه	درخت: توزیع جوانه های گل	(a)	PQ	(*)	۴
۳	غالبا روی شاخه های یکسانه					

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علام			شماره صفت
۳ ۵ ۷	کم متوسط زیاد	شاخه جوان: رنگیزه آنتو سیانین نوک (در مدت رشد سریع)		QN	(*)	۵
۱ ۲ ۳	قهوه ای مایل به زرد قهوه ای مایل به قرمز قهوه ای مایل به ارغوانی	شاخه یکساله: رنگ قسمت رو به آفتاب	(a)	PQ	(+)	۶
۳ ۵ ۷	کوتاه متوسط بلند	شاخه یکساله: اندازه شاخه	(a)	QN		۷
۳ ۵ ۷	کوتاه متوسط بلند	پهنهک برگ: طول	(b)	QN		۸
۳ ۵ ۷	باریک متوسط پهن	پهنهک برگ: عرض	(b)	QN		۹

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علایم		شماره صفت
۱	خیلی کوچک				
۳	کوچک				
۵	متوسط	پهنگ برگ:	(b)	QN	۱۰
۷	بزرگ	نسبت طول به عرض			
۹	خیلی بزرگ				
۳	روشن	پهنگ برگ:			
۵	متوسط	شدت رنگ سبز سطح	(b)	QN	۱۱
۷	تیره	رویی			
۱	تیز				
۲	کند				
۳	تحت	پهنگ برگ: شکل قاعده	(b)	PQ	(+)
۴	قابی				۱۲
۱	بسیه				
۲	قائم	پهنگ برگ:			
۳	نیمه باز	زاویه انتهای جز نوك	(b)	QN	(+)
۴	کاملا باز				۱۳
۱	ندارد یا خیلی کوتاه				
۳	کوتاه	پهنگ برگ:			
۵	متوسط	طول نوك	(b)	QN	
۷	بلند				۱۴

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علایم			شماره صفت
۱	کنگره‌ای					
۲	کنگره‌ای مضاعف					
۳	اره‌ای	پهنک برگ: حاشیه	(b)	PQ	(+)	۱۵
۴	اره‌ای مضاعف					
۳	کم					
۵	متوسط					
۷	زیاد	پهنک برگ: موج دار بودن حاشیه	(b)	QN		۱۶
۱	راست یا کمی همگرا					
۲	تقریبا همگرا					
۳	کاملا همگرا	پهنک برگ: برش عرضی	(b)	QN	(+)	۱۷
۳	کوتاه					
۵	متوسط					
۷	بلند	دمبرگ: طول	(b)	QN	(*)	۱۸
۳	کوچک					
۵	متوسط					
۷	بزرگ	برگ: نسبت طول پهنک به طول دمبرگ	(b)	QN		۱۹

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علایم		شماره صفت
۳ ۵ ۷	نازک متوسط ضخیم	دمبرگ: ضخامت	(b)	QN	۲۰
۳ ۵ ۷	کم متوسط زیاد	دمبرگ: رنگیزه آنتو سیانین سطح رویی	(b)	QN	۲۱
۱ ۲ ۳	صفر یا یک عدد دویا سه عدد بیش از سه عدد	دمبرگ: تعداد عدد نوش (نوشجای)	(b)	QL	(*) ۲۲
۳ ۵ ۷	کوچک متوسط بزرگ	دمبرگ: اندازه غدد نوش (نوشجای)	(b)	QN	۲۳
۳ ۵ ۷	کوچک متوسط بزرگ	گل: قطر	(c)	QN	(*) (+) ۲۴
۱ ۲ ۳	زیرین هم سطح زیرین	گل: موقعیت کلاله نسبت به بساک	(c)	QN	۲۵

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علایم			شماره صفت
۱	بیضی پهن					
۲	گرد	گلبرگ:	(c)	PQ	(+)	۲۶
۳	بیضی خوابیده	شکل (به جز ناخنک)				
۱	سفید					
۲	صورتی روشن	گلبرگ:	(c)	PQ	(+)	۲۷
۳	صورتی تیره	رنگ سطح زیرین				
۱	خیلی کوچک					
۳	کوچک					
۵	متوسط	میوه: اندازه	(d)	QN	(*)	۲۸
۷	بزرگ					
۹	خیلی بزرگ					
۱	سه گوش					
۲	تخم مرغی					
۳	مستطیلی					
۴	بیضی	میوه:				
۵	گرد	شکل از منظر جانبی	(d)	PQ	(+)	۲۹
۶	بیضی خوابیده					
۷	واژتخم مرغی					
۸	لوزی اریب					

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علایم			شماره صفت
۱	سه گوش					
۲	تخم مرغی					
۳	مستطیلی					
۴	بیضی	میوه:	(d)	PQ	(+)	۳۰
۵	گرد	شکل از منظر شکمی				
۶	بیضی خوابیده					
۷	واژ تخم مرغی					
۳	کوتاه					
۵	متوسط					
۷	بلند	میوه: طول	(d)	QN	(+)	۳۱
۳	باریک					
۵	متوسط					
۷	پهن	میوه: عرض جانبی	(d)	QN	(+)	۳۲
۳	باریک					
۵	متوسط					
۷	پهن	میوه: عرض شکمی	(d)	QN	(+)	۳۳
۳	کوچک					
۵	متوسط					
۷	بزرگ	میوه: نسبت ارتفاع به عرض شکمی	(d)	QN	(+)	۳۴

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علایم			شماره صفت
۳	کوچک	میوه:				
۵	متوسط	نسبت عرض جانبی	(d)	QN	(+)	۳۵
۷	بزرگ	به عرض شکمی				
۱	متقارن	میوه:				
۲	جزئی نامتقارن	تقارن از منظر شکمی	(d)	PQ		۳۶
۳	کاملا نامتقارن					
۱	برآمده	میوه:				
۲	جزئی فرورفته	خط میوه	(d)	PQ	(*)	۳۷
۳	تقریبا فرورفته					
۴	فرورفتگی کامل					
۳	سطحی	میوه:				
۵	متوسط	عمق حفره دم میوه	(d)	QN		۳۸
۷	عمیق					
۱	تیز	میوه:				
۲	گرد	شکل انتهای	(d)	PQ	(*)	۳۹
۳	تحت				(+)	
۴	فرورفته					

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علام			شماره صفت
۱ ۹	ندارد دارد	میوه: نوک	(d)	QL	(+)	۴۰
۱ ۲	صاف ناهموار	میوه: سطح	(d)	QL		۴۱
۱ ۹	ندارد دارد	میوه: کرک	(d)	QL		۴۲
۱ ۲ ۳	ندارد یا کم متوسط زیاد	میوه: براق بودن (فقط در ارقام بدون کرک)	(d)	QN		۴۳
۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶	سفید مايل به زرد زرد مايل به سبز نارنجی روشن نارنجی نارنجی تیره	میوه: رنگ زمینه	(d)	PQ	(*)	۴۴

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علام			شماره صفت
۱	ندارد یا خیلی کوچک	میوه:				
۳	کوچک	مساحت نسبی رنگ	(d)	QN	(*)	۴۵
۵	متوسط	رو				
۷	بزرگ					
۱	فرمز نارنجی	میوه:				
۲	قرمز	رنگ رو	(d)	PQ		۴۶
۳	صورتی					
۴	ارغوانی					
۳	روشن	میوه:				
۵	متوسط	شدت رنگ رو	(d)	QN		۴۷
۷	تیره					
۱	نقطه نقطه	میوه:				
۲	قرمز یکدست	الگوی رنگ رو	(d)	PQ		۴۸
۳	نقطه های خیلی ریز					
	روی تمام سطح					

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علام			شماره صفت
۱	سبزمايل به سفید					
۲	سفید					
۳	کرم	میوه:				
۴	نارنجی روشن	رنگ گوشت میوه	(d)	PQ	(*)	۴۹
۵	نارنجی					
۶	نارنجی تیره					
۱	لطیف	میوه:				
۲	متوسط	بافت گوشت میوه	(d)	QN		۵۰
۳	سخت					
۱	خیلی نرم					
۳	نرم	میوه:				
۵	متوسط	سفته گوشت میوه	(d)	QN		۵۱
۷	soft					
۹	خیلی سفت					
۳	کوچک	میوه:				
۵	متوسط	نسبت وزن به وزن	(d)	QN		۵۲
۷	بزرگ	هسته				

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علایم			شماره صفت
۱	ندارد یا خیلی کم	میوه:				
۳	کم	چسبندگی هسته به گوشت میوه	(d)	QN	(*)	۵۳
۵	متوسط					
۷	زیاد					
۱	تخم مرغی					
۲	مستطیلی					
۳	بیضی	هسته:				
۴	گرد	شکل از منظر جانبی	(d)	PQ	(*) (+)	۵۴
۵	واژتخم مرغی					
۱	ندارد یا کم	مغز هسته:				
۲	متوسط					
۳	زیاد	تلخی	(d)	QN		۵۵
۱	خیلی زود					
۳	زود					
۵	متوسط	زمان				
۷	دیر	آغاز گلدهی		QN	(*) (+)	۵۶
۹	خیلی دیر					

امتیاز	حالت ظاهر	صفت	علام		شماره صفت
۱	خیلی زود				
۳	زود				(*)
۵	متوسط	زمان	QN	(+)	۵۷
۷	دیر	آغاز رسیدن میوه			
۹	خیلی دیر				

۸- روش اندازه‌گیری و یادداشت برداری صفات

۱-۸- توضیحات مرتبط با اکثر صفات

- (a) درخت / شاخه یکساله: به جزدر مواردی که ذکر شد کلیه مشاهدات روی درخت و شاخه یکساله باید در زمستان و روی درختانی که حداقل یکبار میوه داده اند انجام گیرد.
- (b) برگ: به جزدر مواردی که ذکر شد کلیه مشاهدات روی برگ باید در تابستان روی برگهای کاملا توسعه پیدا کرده از قسمت یک سوم میانی شاخه سال جاری که کاملا رسیده باشد انجام گیرد.
- (c) گل: به جزدر مواردی که ذکر شد کلیه مشاهدات روی گل باید روی گلهای کاملا رسیده هنگام شکوفایی بساک انجام گیرد.
- (d) میوه / هسته: کلیه مشاهدات روی میوه و هسته باید روی ۲۵ میوه (پنج میوه از هر درخت) انجام گیرد.

۲-۸- توضیحات برخی صفات

صفت ۱- درخت : قدرت رشد

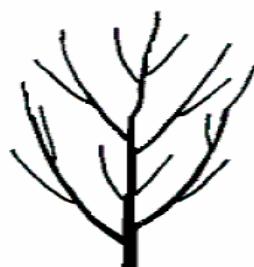
قدرت رشد فراوانی کلی رشد رویشی در نظر گرفته می شود.

صفت ۲- درخت: عادت رشد

۱

کشیده

۲

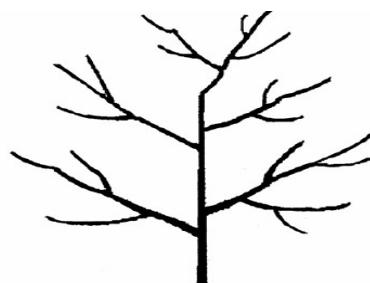
افراشته

۳

افراشته تا

گستردگی

۴

گستردگی

۵

رو به پایین

۶

کاملا رو به پایین

صفت ۳- درخت : میزان شاخه زایی

مشاهدات باید روی شاخه های اصلی با در نظر گرفتن زاویه شاخه ها و تراکم شاخه های جانبی و شاخساره ها به استثنای شاخه های میوه دهنده انجام گیرد.

صفت ۶- شاخه یکساله: رنگ قسمت رو به آفتاب

مشاهدات باید در قسمت میانی شاخه های اولیه یکساله انجام گیرد.

صفت ۱۲- پهنهک برگ : شکل قاعده

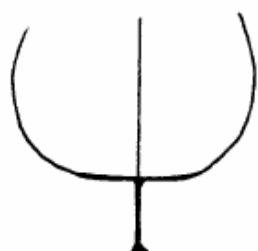
۱

۲

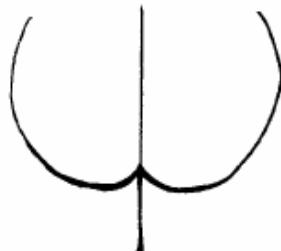
تیز

کند

۳

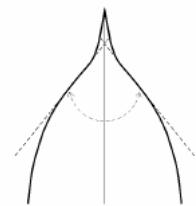
تخت

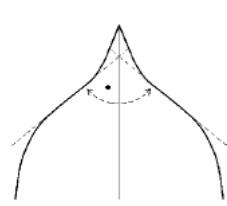
۴

قلبی

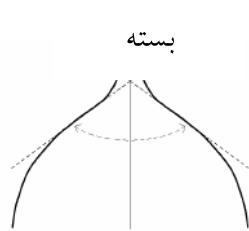
صفت ۱۳- پهنهک برگ: زاویه انتهای به جز نوک

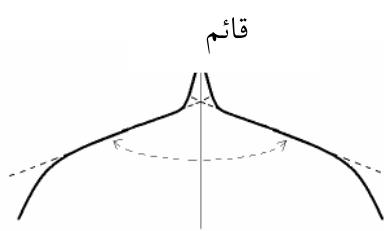
۱

۲

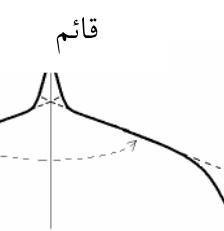

۳

۴

بسته

قائم

کاملا باز

صفت ۱۵-پهنگ برگ: حاشیه

۱

کنگره‌ای

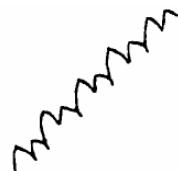
۲

کنگره‌ای مضاعف

۳

اره‌ای

۴

اره‌ای مضاعف

صفت ۱۷- پهنه ک برگ : برش عرضی

برگهای مشاهده شده باید روی سیخک ها یا در قاعده شاخه های گل دهنده باشند.

صفت ۲۴- گل : قطر

ابتدا گلبرگها را در سطح افقی فشرده سپس به اندازه گیری قطر اقدام نمایید.

صفت ۲۶- گلبرگ : شکل (به جز ناخنک)

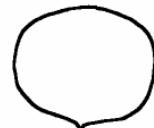
۱

بیضی پهنه

۲

گرد

۳

بیضی خوابیده

صفت ۲۷-گلبرگ : رنگ سطح زیرین

مشاهدات باید بلا فاصله پس از باز شدن کاسبرگها در سطح زیرین انجام گیرد.

صفت ۲۹-میوه: شکل از منظر جانبی

صفت ۳۰-شکل از منظر شکمی

صفت ۳۱-میوه: طول

صفت ۳۲-میوه: عرض جانبی

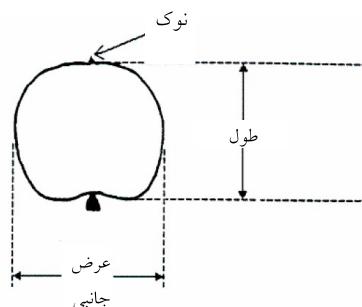
صفت ۳۳-میوه: عرض شکمی

صفت ۳۴-میوه: نسبت ارتفاع به عرض شکمی

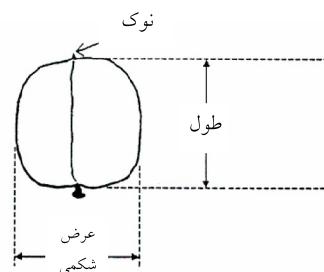
صفت ۳۵-میوه: نسبت عرض جانبی به عرض شکمی

صفت ۴۰-میوه: نوک

منظر جانبی

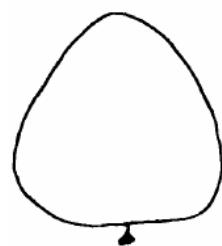

منظیر شکمی

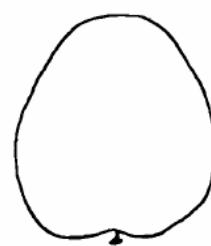

صفت ۲۹- میوه: شکل از منظر جانبی

صفت ۳۰- میوه: شکل از منظر شکمی

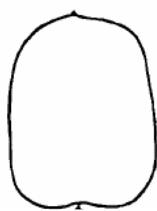
۱

۲

سه گوش

تخم مرغی

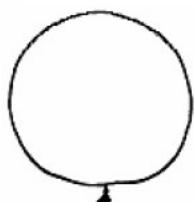

۳

۴

مستطیلی

۵

گرد

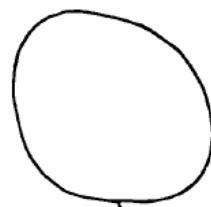
۶

بیضی خوابیده

۷

واژ تخم مرغی

۸

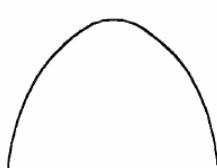
لوزی اریب

صفت ۳۹- شکل انتهای

با مشاهده برش جانبی میوه صورت می گیرد.

۱

۲

۳

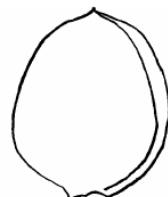

۴

تحت

فرورفته

صفت ۵۴- هسته: شکل از منظر جانبی

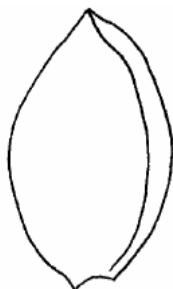
۱

تخم مرغی

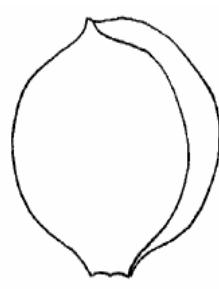
۲

مستطیلی

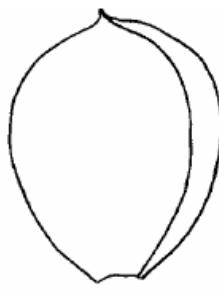
۳

بیضی

۴

گرد

۵

واژتاخم مرغی

صفت ۵۶- زمان آغاز گلدهی

هنگامی است که ۱۰-۵٪ گلهای باز قابل مشاهده باشند

صفت ۵۷- زمان آغاز رسیدن میوه

هنگامی است که ۱۰-۵٪ میوه های رسیده قابل مشاهده باشند. رسیدن میوه به زمانی اطلاق می شود که مناسب تازه خوری بوده و میوه ها به راحتی از درخت کنده می شوند.

در این قسمت چیزی ننویسید	
پرسشنامه فنی ثبت ارقام زردآلو	
..... تاریخ :	
این پرسشنامه باید به اظهارنامه ثبت رقم پیوست گردد	
۱ - موضوع	
نام علمی : <i>Prunus armeniaca L.</i>	
نام عمومی: زردآلو	
۲ - مشخصات درخواست کننده :	
..... نام و نام خانوادگی :	
..... تابعیت : ..... شغل :	
..... نشانی محل کار :	
..... تلفن : ..... فاکس:	
..... پست الکترونیک:	
..... نام بهنژادگر (درصورتیکه متفاوت از درخواست کننده میباشد):	
۳ - نام پیشنهادی رقم یا کد بهنژادگر:	
..... نام پیشنهادی :	
..... کد بهنژادگر :	

٤- اطلاعاتی در مورد منشاء، روش اصلاحی، نگهداری و تکثیر رقم :
٤-١- روش اصلاحی :
٤-١-٤- تلاقی
تلاقی کنترل شده ☐ (لطفا ارقام والدینی را مشخص نمایید)
تلاقی تا حدی شناخته شده ☐ (لطفا رقم یا ارقام والدینی را مشخص نمایید)
تلاقی ناشناخته ☐
٤-٢-١- جهش ☐ (لطفا رقم والدینی را مشخص نمایید)
٤-٣-١- کشف و بهبود ☐ (لطفا مکان و زمان کشف و روش بهبود را مشخص نمایید)
٤-٤- روش دیگر ☐ (جزئیات آن را مشخص نمایید)
٤-٢- نحوه تکثیر رقم :
٤-٢-١- تکثیر رویشی
☐ پیوند
سایر روشها ☐ (روش تکثیری را مشخص نمایید)
٤-٢-٤- روش دیگر ☐ (جزئیات آن را مشخص نمایید)
٥- صفاتی از رقم که لازم است به آنها اشاره گردد :
٥-١- میوه : اندازه (صفت شماره ۲۸)
خیلی کوچک ☐ کوچک ☐ متوسط ☐ بزرگ ☐ خیلی بزرگ ☐
٥-٢- میوه : رنگ زمینه (صفت شماره ۴۴)
سفید ☐ مایل به زرد ☐ زرد مایل به سبز ☐ نارنجی روشن ☐ نارنجی ☐ نارنجی تیره ☐
٥-٣- میوه : مساحت نسبی رنگ رو (صفت شماره ۴۵)

<p>ندارد یا خیلی کوچک ☐ کوچک ☐ متوسط ☐ بزرگ ☐</p> <p>۴-۴- میوه : رنگ گوشت میوه (صفت شماره ۴۹) ☐</p> <p>سبز مایل به سفید ☐ سفید ☐ کرم ☐ نارنجی روشن ☐</p> <p>نارنجی ☐ نارنجی تیره ☐</p> <p>۵-۵- زمان آغاز گلدهی (صفت شماره ۵۶) ☐</p> <p>خیلی زود ☐ زود ☐ متوسط ☐ دیر ☐ خیلی دیر ☐</p> <p>۶-۵- زمان آغاز رسیدن میوه (صفت شماره ۵۷) ☐</p> <p>خیلی زود ☐ زود ☐ متوسط ☐ دیر ☐ خیلی دیر ☐</p> <p>۶- ارقام مشابه و تفاوت های رقم مورد درخواست با این ارقام :</p> <p>لطفا جدول زیر را تکمیل نمایید. اطلاعات این جدول مشخص می کند که رقم مورد درخواست از چه لحظه با رقم یا ارقام دیگر متفاوت است یا با کدام رقم رایج بیشترین شباهت را دارد. این اطلاعات می تواند به انجام آزمون تمایز کمک نماید.</p>				
حالت ظاهر صفت (صفات) در رقم مورد درخواست	حالت ظاهر صفت (صفات) در رقم مشابه	صفت (صفات) متمایز کننده رقم مورد درخواست با رقم مشابه	نام رقم مشابه با رقم مورد درخواست	
ملاحظات :				

۷- اطلاعات تکمیلی جهت آزمون تمایز رقم:

۷-۱- خصوصیات باغی (کیفیت میوه ، خودگشتنی، ...)

.....
۷-۲- مقاومت به آفات و بیماریها :

۷-۳- علاوه بر صفات موضوع بند های ۵ و ۶ آیا صفات دیگری وجود دارند که در

تشخیص و تمایز رقم کمک کنند؟

بله خیر

(در صورت مثبت بودن جواب جزئیات آنرا ذکر نمایید)

۷-۴- آیا شرایط ویژه ای برای کاشتن رقم یا انجام آزمایش وجود دارد؟

بله خیر

(اگر جواب مثبت است جزئیات را شرح دهید)

۷-۵- اطلاعات تکمیلی دیگر :

۷-۶- یک عکس رنگی نمایانگر رقم می باشد همراه پرسشنامه فنی ارائه گردد.

۸- مجوز برای معرفی رقم :

(الف) آیا برای معرفی این رقم نیاز به کسب مجوزی از مراجع ذیصلاح می باشد؟ بله

خیر

(ب) آیا چنین مجوزی گرفته شده است؟ بله خیر

در صورت مثبت بودن جواب ، یک نسخه از مجوز را پیوست نمایید

۹-اطلاعات ماده گیاهی مورد آزمون :

مواد گیاهی برای آزمون ثبت نبایست قبل از توسط قارچ کش، آفت کش، تاخیردهنده های رشد یا غیره تیمار شده باشد، مگر اینکه موسسه درخواست اعمال چنین تیماری را داده باشد. در صورت اعمال تیمار، جزئیات آن را ذکر نمایید.

۱۰- تایید پرسشنامه:

بدینوسیله، صحت اطلاعات تکمیل شده در این پرسشنامه را تایید می نمایم.

نام درخواست کننده:

تاریخ و امضاء :

پیوست

جدول ۱- تعداد درختان خارج از تیپ مجاز (k) در اندازه نمونه های مختلف (n) در گونه ای با استاندارد جامعه یک درصد و با میزان اطمینان ۹۰، ۹۵ و ۹۹ درصد

Population Standard = 1%								
Acceptance probability >= 99%			Acceptance probability >= 95%			Acceptance probability >= 90%		
n		k	n		k	n		k
1-	1	0	1-	5	0	1-	10	0
2-	15	1	6-	35	1	11-	53	1
16-	44	2	36-	82	2	54-	110	2
45-	83	3	83-	137	3	111-	175	3
84-	129	4	138-	198	4	176-	244	4
130-	180	5	199-	262	5	245-	316	5
181-	234	6	263-	329	6	317-	390	6
235-	292	7	330-	399	7	391-	466	7
293-	353	8	400-	471	8	467-	544	8
354-	415	9	472-	544	9	545-	623	9
416-	479	10	545-	618	10	624-	703	10

Population Standard = 1%								
Acceptance probability >= 99%			Acceptance probability >= 95%			Acceptance probability >= 90%		
n		k	n		k	n		k
480-	545	11	619-	694	11	704-	784	11
546-	612	12	695-	771	12	785-	866	12
613-	681	13	772-	848	13	867-	948	13
682-	750	14	849-	927	14	949-	1031	14
751-	821	15	928-	1006	15	1032-	1115	15
822-	893	16	1007-	1085	16	1116-	1199	16
894-	965	17	1086-	1166	17	1200-	1284	17
966-	1038	18	1167-	1246	18	1285-	1369	18
1039-	1112	19	1247-	1328	19	1370-	1454	19
1113-	1186	20	1329-	1410	20	1455-	1540	20
1187-	1261	21	1411-	1492	21	1541-	1626	21
1262-	1337	22	1493-	1575	22	1627-	1713	22
1338-	1413	23	1576-	1658	23	1714-	1799	23
1414-	1489	24	1659-	1741	24	1800-	1887	24
1490-	1566	25	1742-	1825	25	1888-	1974	25

Population Standard = 1%								
Acceptance probability >= 99%			Acceptance probability >= 95%			Acceptance probability >= 90%		
n		k	n		k	n		k
1567-	1644	26	1826-	1909	26	1975-	2061	26
1645-	1722	27	1910-	1993	27	2062-	2149	27
1723-	1800	28	1994-	2078	28	2150-	2237	28
1801-	1879	29	2079-	2163	29	2238-	2325	29
1880-	1958	30	2164-	2248	30	2326-	2414	30
1959-	2037	31	2249-	2333	31	2415-	2502	31
2038-	2117	32	2334-	2419	32	2503-	2591	32
2118-	2197	33	2420-	2505	33	2592-	2680	33
2198-	2277	34	2506-	2591	34	2681-	2769	34
2278-	2358	35	2592-	2677	35	2770-	2858	35
2359-	2439	36	2678-	2763	36	2859-	2948	36
2440-	2520	37	2764-	2850	37	2949-	3000	37
2521-	2601	38	2851-	2937	38			
2602-	2683	39	2938-	3000	39			
2684-	2764	40						
2765-	2846	41						
2847-	2929	42						
2930-	3000	43						

National Guidelines
for the Conduct of Tests for
Distinctness, Uniformity and Stability

in

APRICOT

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.